

ת"פ 21872/09/14 - מדינת ישראל נגד א א

בית משפט השלום בבאר שבע

18 מאי 2015

ת"פ 21872-09-14 מדינת ישראל נ' א
דניאל בן טולילה, שופט

המאשימה

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד קובי הרוש

נגד

הנאשם

א א

ע"י ב"כ מתמחה שנהב לוי בשם עו"ד מוניר אלקרינאווי

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירות של איומים, תקיפה הגורמת חבלה של ממש בבת זוג וכן בתקיפת בת זוג.

על פי האמור בעובדות כתב האישום המתוקן במועדים הרלוונטיים היו הנאשם והמתלוננת נשואים זה לזה ולהם 2 ילדים קטינים. ביום 6.9.14 בסמוך לשעה 2:30, לאחר שחזרה המתלוננת מאירוע, איים הנאשם עליה כי: "**אני אחנך אותך, למה את לא שומעת, אני יודע איך לטפל בך**". המתלוננת מסרה לנאשם כי זכותה להשתתף במסיבת חניה של בת דודתה ואילו הנאשם בתגובה תקף אותה בכך שירק עליה. בהמשך, ובעוד המתלוננת מחזיקה את בתה בת ה-3 וניסתה לצאת את הבית ולהזעיק עזרה תקף הנאשם אותה בכך שהכה אותה ברגלה עם מקל עץ. בעקבות מעשים אלו נגרמו למתלוננת חבלות בדמות סימנים אדומים- כחולים. בסמוך לכך, נעל הנאשם את הדלת והוציא את המפתחות ואיים עליה כי "אם תצאי או תצעקי אני אגמור אותך". למחרת, בשעות הבוקר, תקף את המתלוננת בכך שהכה בכתפה באמצעות מקל.

במסגרת הסדר הטיעון בו הודה הנאשם לא הגיעו הצדדים להסכמה עונשית ובטרם טענו ביחס לכך נשלח הנאשם לקבלת תסקיר מאת שירות המבחן.

תסקירי שירות המבחן

בתיק זה הוגשו מספר תסקירים, 5 במספר. בתסקיר הראשוני עולה כי עסקין בנאשם כבן 29, נשוי ואב ל-2 ילדים קטינים. לדברי הנאשם סיים 11 שנות לימוד והחל לעבוד בעבודות שונות בגיל צעיר, לאחר שאביו עזב את משפחתו מצאו בעקבות נישואין שניים. בטרם המעצר עבד בעבודות חשמל באופן לא מסודר.

בנוגע ליחסים עם המתלוננת ציין הנאשם כי נישא למתלוננת בגיל 24. זו עובדת כמורה בבית ספר יסודי בר. בנוגע לאירוע נשוא כתב האישום לקח הנאשם אחריות על מעשיו. הנאשם ציין כי במועד הרלוונטי שבה המתלוננת לביתם בשעה 2:00 עם ילדיהם הקטינים וכי ניסה לדבר עמה, אולם זו סירבה ולכן הכה אותה ואיים עליה. שירות המבחן התרשם כי הנאשם במצבי תסכול בהם חש בחוסר אונים והשפלה עלול לפעול באופן אלים. להתרשמותם חשיפתו בגיל צעיר למערכת יחסים אלימה של אביו כלפי אמו עיצבה את אופיו. לצד האמור, התרשם שירות המבחן כי הנאשם הצליח לזהות את המצבים בהם עשוי להגיב באלימות וקיים מצדו הרצון לרכוש כלים להתמודדות בקשר מול אשתו.

המתלוננת בשיחתה עם שירות המבחן תיארה מערכת יחסים בה התפקידים לבני הזוג מוגדרים כאשר היא המפרנסת העיקרית והנאשם דואג לילדים ולתפקוד הבית. זו מסרה כי לעיתים נוהגת להיעלם מהבית למספר ימים יחד עם הילדים. לדבריה, בשנה האחרונה חלה התדרדרות ביחסיהם. זו חשה כי הקושי של הנאשם לפרנס מוביל אותו למצבי תסכול. עוד שיתפה כי יש בניהם ויכוחים מילוליים ואף אלימות פיזית הדדית. לצד האמור, המתלוננת הביעה דאגה לנאשם ומסרה כי היא מעוניינת לחידוש הקשר הזוגי עמו.

שירות המבחן מנה את גורמי הסיכון, בכללן- קושי להתמודד עם מצבי כעס ותסכול וכן תחושה של חולשה בדינמיקה בינו למתלוננת אשר עלולים להובילו לפעול באופן אלים. מנגד, מנה גם כן את גורמי הסיכון: יכולתו של הנאשם לזהות את המצבים בהם עלול לפועל באופן חסר מעצורים וכן הרצון של בני הזוג לקיים מערכת יחסים תקינה. לאור האמור, הומלץ על בחינת שילובו במסגרת טיפולית לגברים אלימים ב"דיאלוג מחודש".

בתסקיר השני מיום 17.11.14 צוין כי גורמי הטיפול מצאו כי הנאשם מתאים למסגרת הטיפולית ולפיכך הומלץ לשלבו במסגרת טיפולית זו ולדחות את הדיון ב-3 חודשים על מנת לעקוב אחר התקדמותו.

ביום 19.11.14 קיבל מותב זה את המלצת שירות המבחן ולפיכך שוחרר הנאשם ביום 20.11.14 מ"דלת לדלת" לקהילה הטיפולית וכן הדיון בעניינו נדחה להמשך מעקב אחר התקדמותו.

בתסקיר המשלים מיום 22.1.15 מצוין כי המדובר בתוכנית הנפרסת על פני 4 חודשים. גורמי הטיפול מסרו כי הנאשם עומד בכללי המסגרת ומצליח לקחת חלק פעיל בקבוצה הטיפולית. להתרשמותם הנאשם מבטא רצון ומוטיבציה לשנות את דפוסי התנהגותו. בתסקיר מאוחר יותר, מיום 9.3.15, מצוין כי להערכת גורמי הטיפול הנאשם רכש כלים להתמודדות אדפטיבית במישורי חייו וכך גם מול רעייתו לפיכך הומלץ לאשר לנאשם לצאת לסופי שבוע לביתו ולתרגל מצבי חיים עמם יצטרך להתמודד בסיום הטיפול.

בתסקיר האחרון, אשר הוגש לאחר סיום ההליך הטיפולי ושובו של הנאשם לביתו צוין כי הנאשם לא הגיע למספר מפגשים בקהילה. הנאשם מסר כי לא הגיע מאחר והיה חולה באותה העת. עוד מסר כי הוא מעוניין להמשיך בתהליך הטיפולי במסגרת קבוצת הבוגרים וכן ציין כי שב לעבודה כעוזר חשמלאי.

בסופם של הדברים, הומלץ על הטלת צו מבחן למשך שנה במהלכו ימשיך הנאשם את הטיפול במסגרת הטיפולית. עוד הומלץ להימנע מעונש בדמות של"צ או למצער שזה יהיה בהיקף נמוך וזאת לצד הטלת מאסר מותנה מרתיע.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה בטיעוניה לעונש הפנתה לחומרת המעשים בהם הודה הנאשם. זו הגישה את גיליון הרשעותיו של הנאשם וכן את התמונות המתעדות את החבלות של המתלוננת. בהתאם לתיקון 113 ציינה את הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו. כמו כן, עתרה למתחם ענישה הנע בין 14 ל-28 חודשי מאסר בפועל. זו סבורה כי נוכח נסיבות ביצוע העבירה אין להיעתר להמלצת שירות המבחן. לדבריה, חרף ההליך הטיפולי שעבר הנאשם יש להעביר מסר חד וברור כי אין לקבל התנהגות אלימה.

מנגד, ב"כ הנאשם הפנה תחילה להודאת הנאשם אשר יש בה כדי לחסוך בזמן שיפוטי יקר. עוד ציין כי המדובר בנאשם צעיר אשר לחובתו עבר פלילי דל. מבלי להקל בחומרת המעשים, ציין כי במועד הרלוונטי המתלוננת שבה לביתם עם הילדים בשעה 2:00 וזאת לאחר שהנאשם חיפש אותה ודאג לה. זה ציין כי הנאשם עבר הליך טיפולי מוצלח וכיום השניים מתגוררים יחד ומגדלים את ילדיהם בביתם. בנסיבות אלו, עתר לאמץ את המלצת שירות המבחן ומסתפק בצו מבחן, צו של"צ ועונש צופה פני עתיד.

הנאשם ביקש להוסיף על דברי בא כוחו ומסר כי הוא מצטער על מעשיו. זה ציין כי בהליך הטיפולי רכש כלים כיצד להתמודד בקונפליקטים עם המתלוננת. עוד ציין כי כיום הוא עובד כל יום למעט יום שלישי.

דין והכרעה

כפתח דבר יצוין כי חרף ריבוי העבירות מצאתי לקבוע מתחם ענישה אחד הואיל והמדובר בשני אירועי אלימות אשר בוצעו בהפרש של מספר שעות בודדות ובהמשך ישיר לוויכוח שהתגלע בין הנאשם למתלוננת לאחר שהאחרונה שבה לביתם בשעות הלילה המאוחרות.

על פי סעיף 40 ג(א) לחוק העונשין, בקביעת מתחם העונש בהתאם לעקרון ההלימה, על בית המשפט להתחשב **"בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה"**.

בתיק זה פגע הנאשם בערכים החברתיים של כבוד האדם, שלמות התא המשפחתי, שמירה על הביטחון האישי ושלמות

הגוף וכן בזכות האישה להיות מוגנת מפני אלימות מצד בן זוגה. על החומרה המיוחדת בעבירות אלו ועל הצורך להוקיע את החולה הרעה הזו מחברתנו, אפנה לפסק דינו של כב' השופט ס' ג'ובראן בע"פ 792/10 מדינת ישראל נ' פלוני (14.2.2011):

"עבירות אלו, מתרחשות על דרך הכלל בבית פנימה, באין רואה ובאין שומע, ומוסתרות היטב מהסביבה. פעמים רבות, שרוי התוקף בקונספציה שגויה לפיה אין בכוחו של החוק לפרוץ את מפתן ביתו, בו רשאי הוא, לשיטתו, לנהוג במשפחתו כרצונו, כמו הייתה קניינו. אלמנטים אלו, המשולבים דרך כלל בעבירות האלימות במשפחה, מעצימים את הסכנה הנשקפת מן התוקף כמו גם את חשיבותם של שיקולי ההרתעה האישית והציבורית"

עוד בעניין זה אפנה לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'ה בע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.07):

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג... גורמים אלה ואחרים בשילובם, משווים ממד מחמיר לעבירות אלימות במשפחה. נפיצותן של עבירות אלה, והצורך להגן על קרבנות האלימות שהם על פי רוב חסרי ישע, תורמים אף הם להחמרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה."

מנעד מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות בכגון דא רחב ומגוון ביותר ונע בין עונשים צופי פני עתיד, עובר לעונשי מאסר קצרים שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד עונשי מאסר של שנה ולמעלה מכך. בין יתר הפרמטרים שבית המשפט שת ליבו ניתן למצוא את עוצמתה של האלימות, תדירותה, האם נעשה שימוש בנשק חם או קר, טיב החבלות, הרקע לביצוע המעשים ויתר הנסיבות האופפות את ביצועם.

בתיק זה מידת הפגיעה בערכים המוגנים המפורטים לעיל הינה משמעותית. כתב האישום מגולל שני אירועי אלימות אשר בוצעו בסמיכות זה לזה. האירוע הראשון מתחיל בכך שהנאשם מאיים על המתלוננת כי הוא "יחנך אותה" ויטפל בה וזאת נוכח "חטאה" של המתלוננת אשר שבה לביתם מאירוע משפחתי בשעות הלילה המאוחרת. המתלוננת מסרבת לקבל תפיסות אלו ומשיבה לו כי זכותה לבלות במסיבת החינה של בת דודה. הנאשם בתגובה לכך ירק עליה, אקט משפיל בפני עצמו. ובהמשך לאחר שניסתה המתלוננת לברוח מהבית בעודה אוחזת בבתה, החל להכותה באמצעות מקל עץ.

מעשים אלו הותירו חותמם על גופה של המתלוננת כפי שהדבר עולה מהצילומים השונים ויש בהם כדי לפגוע בכבודה. כך גם יש חומרה לא מעטה שמעשיו של הנאשם מבוצעים בעוד המתלוננת אוחזת בידיה את בתם בת השלוש אשר לא רק שנחשפת לאירוע האלים אלא אף בעצמה יכולה להיפגע. הדברים מדברים בעד עצמם. את התנהלותו של הנאשם בהמשכם של דברים שעה שנעל את המתלוננת בדלת וצעק עליה כי במידה ותצא או תצעק יגמור אותה אין לראות אלא כחלק מאותו דפוס נוקשה של רכושנות ופטרנליזם של הנאשם כלפי המתלוננת.

כפי העולה מהתסקיר המתלוננת הינה אקדמאית בעלת תואר ראשון בחינוך, העובדת כמחנכת בבית ספר ברהט. המתלוננת היא זו המפרנסת העיקרית בבית בעוד הנאשם הוא זה אשר דואג לגידולם של הילדים. חלף הכרת תודה על חלקה של המתלוננת במכלול המשפחתי, וחלף הערכת פועלה הנאשם תופס את התנהלותה כחתיירה תחת קודי התנהגות מקובלים ותוקף אותה.

על עוצמת הכעס שחש הנאשם כלפי המתלוננת ניתן ללמוד מהעובדה שאירוע זה אינו מסתיים עם חזרתה של המתלוננת לפנות בוקר אלא ממשיך בבוקרו של היום למחרת שעה שהנאשם תוקף פעם נוספת את המתלוננת בכתפה עם מקל. מעבר לחבלות אלו, יש ליתן הדעת גם לנזק הפוטנציאלי כי אירוע מסוג זה עלול להסתיים עם תוצאות קשות.

מהתסקיר עולה כי הנאשם נחשף בילדותו למערכת יחסים אלימה של אביו כלפי אמו ולמרבה הצער נדמה כי הלה השריש דפוסים אלו ותוקף את המתלוננת לעיני ילדיהם וזאת חלף גדיעת מעגל אלימות זה.

לאור האמור לעיל, ובשים לב לערכים החברתיים שנפגעו ובמידת הפגיעה בהם, למדיניות הענישה הנהוגה בעבירות אלו וכן בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה, הנני קובע כי מתחם העונש ההולם בגין העבירות אשר ביצע הנאשם נע בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות עד 14 חודשים מאסר בפועל.

בגזירת עונשו של הנאשם בגדרי המתחם מצאתי לקולא ליתן דעתי להודאתו של הנאשם ולהבעת החרטה אשר יש בהם כדי לחסוך בזמן שיפוטי יקר. הודאה זו מטבע הדברים מייטרת את הצורך בהעדת המתלוננת, על כל המשתמע מכך. עוד יש ליתן הדעת כי המדובר בנאשם כבן 29, אשר לחובתו הרשעה אחת בעבירות שאינן מן המניין (נהיגה בפסילה והתחזות לאדם אחר).

חלף פרק זמן לא מבוטל מביצוע העבירות ולא נטען כי הנאשם שב וחטא באלימות כלפי המתלוננת או בכלל. יש למעצרו ומאסרו של הנאשם השפעה על בני משפחתו בשים לב לחלק המשמעותי אותו נטל בגידול הילדים שעה שהמתלוננת היא זו שמפרנסת במסגרת עבודה כמחנכת בבית ספר. לנאשם נסיבות חיים אינן פשוטות בכללם גדילה בצל אב אלים ונטילת תפקיד המפרנס בגיל מוקדם. יש בכל אלה כדי למקם את עונשו של הנאשם בחלקו הנמוך של המתחם אותו קבעתי.

מעבר לכך, סבורני כי בתיק זה מתקיימים שיקולי שיקום אשר מצדיקים חריגה מטה ממתחם העונש. כאמור, מהתסקירים השונים עולה כי הנאשם השתלב במסגרת טיפולית סגורה ואינטנסיבית ב"דיאלוג מחודש" במסגרתו עבר הליך טיפולי מדורג בן מספר חודשים. תחילה הנאשם השתתף בטיפול קבוצתי ופרטני בו הנאשם שיתף פעולה. בהמשך ילדיו הגיעו לבקרו במסגרת הטיפולית ומאוחר יותר גם המתלוננת נפגשה עמו במסגרת הטיפולית בתיווך ובפיקוח הגורמים המטפלים. רק לאחר שסיים את ההליך הטיפולי לאחר 4 חודשים שב הנאשם ביום 23.3.15 להתגורר בביתו.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם קיבל כלים במסגרת הטיפולית אשר יסייעו לו בעתיד להתמודד במצבי קונפליקט מול המתלוננת. במצב דברים זה, יש לקחת בחשבון את אינטרס שיקום התא המשפחתי ואת עמדת המתלוננת אשר הביעה

רצון לשמר את הקשר הזוגי.

אסיים את גזר הדין בשתי הערות קצרות. הראשונה נוגעת לכך שהנאשם היה מצוי במעצר תקופה של כחודשיים וחצי בטרם שוחרר לדיאלוג מחודש כך שאין לומר שרכיב הגמול לא קיבל כל ביטוי והנאשם יצא פטור בלא כלום. שנית, העונש אותו אטיל על הנאשם יכול גם רכיב של מאסר צופה פני עתיד לצד צו מבחן, שני רכיבים אשר יהיה בהם כדי לשמש גורם מרתיע מפני הסתבכות נוספת בעתיד וכן מתן מוטיבציה להמשך ההליך הטיפולי והקשר מול שירות מבחן.

מכל המקובץ לעיל הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר על תנאי וזאת למשך 3 שנים מהיום שלא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום שלא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. 9,000 ₪ התחייבות למשך שנתיים מיום שחרורו, שלא יעבור כל עבירת אלימות. לא תיחתם

התחייבות בתוך 14 יום, יהיה על הנאשם לרצות 30 ימי מאסר במצטבר לכל עונש אחר על מנת לכפות אותו לעשות כן.

ד. צו מבחן למשך 12 חודשים מהיום.

ה. צו של"צ בהיקף של 150 שעות למשך שנה מהיום עפ"י תכנית שתיבנה ע"י שירות המבחן.

עותק מגזר הדין זו יועבר לידי שירות המבחן למבוגרים אשר יבנה תכנית של"צ לנאשם ובמידת הצורך יבוא בעדכונים לבית המשפט.

הנאשם מוזהר כי במידה ולא יקיים אחר צו המבחן או צו השל"צ, ניתן יהיה לגזור את עונשו מחדש.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט המחוזי .

**ניתנה והודעה היום כ"ט אייר תשע"ה,
18/05/2015 במעמד הנוכחים.
דניאל בן טולילה , שופט**

ספיר א.